

Przewodnik dla lekarzy wystawiających recepty.

W ostatnim okresie, w związku z wejściem w życie pod koniec grudnia 2012 r. rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie recept lekarskich oraz konieczności umieszczania od 1 stycznia 2013 r. dodatkowych kodów kreskowych na receptach, wielu lekarzy ma wątpliwości, jak powinna wyglądać recepta, na której mają zostać przepisane pacjentowi leki.

W odpowiedzi na liczne pytania skierowane do Zespołu Radców Prawnych ŚIL, jak i pracowników Izby, została przygotowana poniższa informacja, wyjaśniająca niektóre spośród możliwych sytuacji, w których lekarz wystawia pacjentowi receptę.

1. Lekarz pracujący w podmiocie leczniczym, który posiada kontrakt z NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej

Do grupy lekarzy pracujących w podmiocie leczniczym (szpital/NZOZ/ poradnia/przychodnia) zalicza się lekarzy, którzy zawarli z tym podmiotem:

- umowy o pracę,
- umowy zlecenia,
- umowy kontraktowe/o współpracę/o udzielanie świadczeń zawarte w ramach prowadzonej przez tego lekarza praktyki lekarskiej.

W takiej sytuacji, prawo pacjenta do recepty refundowanej wynika z zawartej pomiędzy danym podmiotem leczniczym a właściwym oddziałem wojewódzkim NFZ umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Lekarz pracujący w takim podmiocie ma zapewniony przez ten podmiot dostęp do recept, na których w części dot. świadczeniodawcy umieszczone są dane tego podmiotu leczniczego, a w części dot. pacjenta – jego niezbędne dane. Lekarz wystawiając receptę, wpisuje najczęściej tylko dane dot. przepisywanych leków oraz datę wystawienia recepty i podpis. Wystawiona w takim podmiocie recepta zawierać będzie następujące kody kreskowe:

- unikalny numer identyfikujący receptę nadany przez NFZ,
- numer Regon świadczeniodawcy (czyli podmiotu leczniczego),
- numer prawa wykonywania zawodu lekarza wystawiającego receptę.

W przypadku posługiwania się przez dany podmiot leczniczy receptami, na których unikalny numer identyfikujący receptę rozpoczyna się od cyfr 01, recepta ta nie musi zawierać numeru Regon i numeru prawa wykonywania zawodu w formie kodu kreskowego. Możliwość ta jest przewidziana jest jedynie do końca marca 2013 r.

Uwaga: w tej sytuacji bez znaczenia jest fakt, czy lekarz wystawiający receptę posiada indywidualną umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych

2. Lekarz posiadający praktykę lekarską, który posiada kontrakt z NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej

Sytuacja jest analogiczna, do tej opisanej w pkt. 1, z tą różnicą, iż stroną umowy zawartej z NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej jest lekarz posiadający praktykę lekarską (najczęściej indywidualną bądź indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską).

W tym przypadku, na receptce w części dot. świadczeniodawcy będą umieszczone dane tej praktyki. W pozostałym zakresie, recepta powinna zawierać dane jak opisane w pkt. 1.

3. Lekarz posiadający praktykę lekarską, który nie zawarł kontraktu z NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, ale posiada umowę upoważniającą do wystawiania recept w ramach tej praktyki i recept pro auctore/pro familiae

Lekarz, który zawarł z właściwym oddziałem wojewódzkim NFZ umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowany (w skrócie – umowę o recepty), na tej podstawie ma możliwość wystawiania przyjmowanym pacjentom (na warunkach komercyjnych, tj. za odpłatnością) recept refundowanych.

Należy zwrócić uwagę, iż recepta ta w części dot. świadczeniodawcy – zawierać będzie dane osoby uprawnionej (czyli lekarza, który zawarł z NFZ umowę o recepty), a w dalszej części - zawierać będzie pozostałe dane wymagane na receptce (tj. informacje o pacjencie, leku). Ponadto, zawierać będzie w formie kodu kreskowego:

- unikalny numer identyfikujący receptę nadany przez NFZ,
- numer Regon osoby uprawnionej (lekarza posiadającego praktykę),
- numer prawa wykonywania zawodu lekarza wystawiającego receptę.

W przypadku wykorzystywania starych druków recept (możliwe jest to do końca marca 2013 r.), na których unikalny numer identyfikujący receptę rozpoczyna się od cyfr 01, wystarczające jest, by recepta ta zawierała w formie kodu kreskowego jedynie unikalny numer recepty. Nie jest wymagane na takich receptach umieszczanie w formie kodu kreskowego nr Regon i PWZ lekarza.

Wystawiając receptę dla siebie lub rodziny, lekarz może wpisać adnotację „pro auctore/pro familiae”. Jeśli adnotacja zostanie umieszczona, dane pacjenta mogą nie zawierać danych, które zamieszczone zostały na nadruku/pieczątce/naklejce z danymi osoby uprawnionej (czyli lekarza posiadającego umowę na recepty) – najczęściej będzie to dotyczyć imienia i nazwiska lekarza oraz adresu.

4. Lekarz posiadający praktykę lekarską, który nie zawarł z NFZ zarówno umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, jak i umowy upoważniającej do wystawiania recept refundowanych

W tym przypadku, lekarz wystawiając pacjentowi receptę, wystawia ją jako tzw. receptę 100% i ogranicza się do umieszczenia na niej następujących danych:

- w zakresie danych dot. pacjenta:
 - imię i nazwisko,
 - adres,
 - wiek – w przypadku pacjenta do lat 18,
- data wystawienia recepty,
- data realizacji recepty „od dnia”, a jeżeli nie dotyczy – znak „X”,
- w zakresie danych dot. przepisanych leków/środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego/wyrobów medycznych:
 - nazwy leku (nazwa lub nazwa międzynarodowa – powszechnie stosowana)
 - postaci,
 - dawki,
 - ilości,
 - sposobu dawkowania,
 - dodatkowych adnotacji np.: Cito, nie zamieniać/NZ,
- imię i nazwisko oraz numer prawa wykonywania zawodu lekarza;

Wystawiając receptę w takim przypadku, zaleca się stosowanie przez lekarzy wzorów recept opracowanych przez Naczelną Izbę Lekarską (dostępnych w siedzibie ŚIL do pobrania). Skorzystanie z tak przygotowanego wzoru, ułatwi realizację recept aptekarzom (utrudnienie może natomiast wystąpić, gdy lekarz wystawi receptę 100% na zwykłej kartce papieru, choć nie powinno być to powodem braku realizacji).

5. Lekarz posiadający praktykę lekarską (indywidualną/indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską – tzw. gabinet lub tzw. praktykę w podmiocie), posiadający zawartą w ramach tej praktyki umowę kontraktową/na świadczenie usług w podmiocie leczniczym oraz zawartą przez tego lekarza z NFZ umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych

Obecnie wielu lekarzy, posiadających praktykę stacjonarną (gabinet) lub tzw. praktykę w podmiocie, ma zawarte w ramach tych praktyk umowy o świadczenie usług zdrowotnych/umowy kontaktowe z podmiotami leczniczymi (np. szpitalami/ poradniami/ przychodniami). W sytuacji, gdy dany podmiot nie posiada umowy z NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, pacjenci przyjmowani są przez ten podmiot na warunkach komercyjnych (tj. za odpłatnością). Jeśli podmiot ten wymaga od lekarzy współpracujących, by pacjent, któremu udzielono porady – dostał receptę refundowaną, lekarz winien (aby mieć taką możliwość) zawrzeć z NFZ umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych, wskazując w tej umowie, iż w tym podmiocie leczniczym będzie wystawiał

recepty refundowane. Dany podmiot leczniczy nie ma możliwości zawarcia z NFZ (bo przepisy nie przewidują tego) umowy na wystawianie recept, na podstawie której lekarze współpracujący z tym podmiotem mogliby zyskać uprawnienie do wystawiania recept refundowanych.

W takim przypadku, na receptce w części dot. świadczeniodawcy – zawarte będą dane lekarza posiadającego praktykę (osoby uprawnionej, jak zostało to wskazane w umowie z NFZ o recepty). Lekarz w takiej sytuacji, powinien pamiętać o prawidłowym wskazaniu adresu miejsca udzielania świadczenia zdrowotnego - będzie to adres podmiotu leczniczego, z którym lekarz ma zawartą umowę o świadczenie usług zdrowotnych/umowę kontaktową a w którym przyjmuje pacjentów i wystawia im recepty.

W umowie o recepty lekarz powinien wskazać wszystkie miejsca, w których wystawia recepty refundowane:

- w przypadku lekarza posiadającego tzw. gabinet – będzie to adres tej praktyki i adresy wszystkich podmiotów leczniczych, z którymi ma zawarte umowy o świadczenie usług zdrowotnych/umowy kontraktowe,
- w przypadku lekarza posiadającego tzw. praktykę w podmiocie – adresy wszystkich podmiotów leczniczych, z którymi ma zawarte umowy o świadczenie usług zdrowotnych/umowy kontraktowe.

W pozostałym zakresie, recepta będzie zawierać wszystkie inne dane, jakie powinny się znaleźć na receptce refundowanej. W zakresie kodów kreskowych, recepta zawierać będzie wyrażony w ten sposób:

- unikalny numer identyfikujący receptę nadany przez NFZ,
- numer Regon lekarza posiadającego praktykę,
- numer PWZ lekarza.

6. Lekarz, posiadający prawo wykonywania zawodu, który zaprzestał wykonywania zawodu, a zawarł z NFZ umowę upoważniającą do wystawiania recept pro auctore/pro familiae

Najczęściej sytuacja ta dotyczy lekarzy – emerytów lub tych lekarzy, którzy z różnych innych względów zaprzestali wykonywania zawodu, a nadal posiadają prawo wykonywania zawodu. Jeśli lekarze należący do tej grupy zdecydowali się podpisać umowę z NFZ upoważniającą do wystawiania recept refundowanych, muszą na receptce umieszczać adnotację „pro auctore/pro familiae”. W tym przypadku, dane pacjenta mogą nie zawierać danych, które zamieszczone zostały na nadruku/pieczętce/naklejce z danymi osoby uprawnionej (czyli lekarza posiadającego umowę na recepty) – najczęściej będzie to dotyczyć imienia i nazwiska lekarza oraz adresu.

W zakresie danych osoby uprawnionej, recepta zawierać będzie:

- imię i nazwisko lekarza,
- adres miejsca zamieszkania,
- numer telefonu,
- dziewięciocyfrowy numer umowy upoważniającej do wystawiania recept, rozpoczynający się od cyfr 98.

Recepta ta zawierać będzie w formie kodu kreskowego:

- unikalny numer identyfikujący receptę nadany przez NFZ,
- numer PWZ lekarza.

W pozostałym zakresie, recepta zawierać będzie wszystkie inne dane, które wymagane są na recepcie refundowanej.

Opr. Katarzyna Różycka
aplikant radcowski